

A 2007. évi dékáni pályázat megvalósulása

Az alábbiakban röviden összehasonlítjuk az eredeti dékáni pályázatban szereplő terveket a valóságban megtörténtekkel. Az eredeti szöveg változtatás nélkül olvasható Times New Roman betűtípussal, **míg az értékelő megjegyzések félkövér Arial betűtípussal kerülnek leírásra.**

E dokumentumban csak utalunk a történetekre. Ezek részletezése megtalálható a TTK vezetése 4 éves beszámolójában (lásd Kari Tanács 2011. február 9.).

DÉKÁNI PÁLYÁZAT

Dr. Moson Péter (57) matematikus, oktatási szakember

Az Oktatási Közlöny 2007. március 8-i számában (LI. Évfolyam, 4. szám) a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem pályázatot hirdetett meg a Természettudományi Kar dékáni megbízatása ellátására. A meghirdetett vezetői állást megpályázom. Pályázatom és mellékletei követik a felhívásban megfogalmazottakat.

A PÁLYÁZÓ ADATAI, TEVÉKENYSÉGÉNEK BEMUTATÁSA¹

Munkahely, beosztás: BME TTK Matematika Intézet Differenciálegyenletek Tanszék, egyetemi docens.

Tudományos fokozat: ELTE Természettudomány doktora (sub auspiciis rei publicae popularis) 1978; Matematikai tudomány kandidátusa 1985, ez alapján Ph.D. ELTE 1996.

Szakmai díjak: Felsőoktatási tanulmányi érdemérem (1974), Farkas Gyula emlékdíj (1982), BME Természettudományi Kar kiváló oktatója (2003).

Nyelvismeret: angol, francia, orosz.

Szakmai, oktatási, kutatási-tudományos munka

Tudományos alapkutatás, tevékenység a közönséges differenciálegyenletek kvalitatív elmélete (periodikus, kvázi-periodikus megoldások, bifurkációk, stabilitáselmélet), és alkalmazásai (populációelmélet) témákban.

Megbízásos matematikai kutatás műszaki és egyéb (pl. az adószám képzésének vizsgálatára) területeken.

¹ Az itt leírtak részletes kifejtése megtalálható a Dékáni Pályázat mellékleteit képező Szakmai önéletrajz, illetve Publikációk, hivatkozások jegyzéke dokumentumokban.

Matematikai kurzusok oktatása (mérnöki-, gazdasági alapképzés, matematikus, fizikus, doktorandusz emelt szintű képzések) a BME angol, francia, magyar és orosz nyelvű képzéseiben, illetve külföldi egyetemeken (angolul, franciául).

Vezetői tevékenység

BME kari szinten: Gépészmérnöki Kar dékánhelyettes (1994-96), Természettudományi Kar Matematika Intézet igazgatóhelyettes 1996 óta. **(2007-ig.)**

BME Természettudományi Kar dékánja 2007-től. BME nemzetközi rektorhelyettes 2008-tól. BME EU Erasmus intézményi koordinátor 2009-től.

Jelenlegi fontosabb BME egyetemi szintű megbízások: Francia Nyelven Végzett Képzés egyetemi koordinátora, EU Leonardo da Vinci program egyetemi koordinátor.

Ezekről a funkciókról (és néhány továbbiáról) dékánválasztásomat követően lemondtam.

Hazai és nemzetközi tudományos, szakmai szervezetekben végzett munka

Az amerikai (AMS), magyar (Bolyai), német (GAMM) matematikai (mechanikai) társaságok tagja, konferenciák szervezője, kiadványok, dolgozatok bírálója, lektora, recenzense.

A Frankofon Egyetemek Világszövetsége (AUF) Kelet-középEurópai Regionális Szakértőbizottsága (CRE) tagja, részvétel pályázatok kiírásában, elbírálásában, a (részben) francia nyelven oktató egyetemek együttműködésében stb.

Az ICEE (International Conference on Engineering Education) konferenciák szervező bizottsága (Board) tagja. A 2008-ban a BME és a Pécsi Tudományegyetem által közösen szerveződő ICEE2008 konferencia BME operatív felelőse.

Az itt felsoroltak jelenleg is fennállnak (az említett konferencia rendben lezajlott).

Korábban - különböző egyetemi, országos szintű megbízásokhoz kapcsolódóan - bizottságok, tanácsadó testületek (pl. BME ET Oktatási Bizottság, PHARE, Leonardo), szervezetek (pl. Nemzeti Távoktatási Tanács) tagja.

Jelenlegi a dékánssal nem közvetlenül összefüggő (mint Kari Tanács, Szenátus stb.) fontosabb további tagságok: Magyar Rektori Konferencia (MRK) Természettudományi Bizottság, MRK Nemzetközi Bizottság, 11 vezető hazai egyetem nemzetközi vezetőinek értekezlete.

DÉKÁNI TERVEK, MEGVALÓSÍTÁSI ELKÉPZELÉSEK

ALAPELVEK

Dékáni megbízásom esetén természetesen feladat-, és hatásköröm minden elemének igyekezni fogok, a legjobb tudásom szerint, eleget tenni.

A Természettudományi Kar dékánja, a BME önállóan gazdálkodó szervezeti egységének vezetője, az egyetemen magasabb vezetői állást tölt be. Olvasatomban az egyszerre jelent felelősséget a dékán irányítása alatt levő kar, illetve az egész egyetem tekintetében.

33 éves műegyetemi pályafutásom eredményei, tapasztalatai alapján egyrészt képesnek érzem magam a TTK irányítására, másrészt a BME legfelső vezetésében való munkára.

Röviden összefoglalnám eddigi tevékenységem fő gondolatait, melyeket vállalhatóknak tartok a jövőben is. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem különböző

dokumentumaiban többször megfogalmazott célkitűzése a *vezető kutató-oktató egyetemek* közötti helyének megőrzése, helyzetének további javítása.

PÉCELI Gábor rektor úr programja több tekintetben hozzájárult az imént leírtakhoz. A Vezetői Értekezlet tagjaként a dékán ténylegesen egyszerre visel felelősséget saját Karáért és az egyetemért. A BME „hivatalosan” is kutató - elitegyetem lett.

Meggyőződésem, hogy e célok eléréséhez, *egyebek mellett*, feltétlenül szükséges

- egyetemünk egységének megerősítése,
- nemzetközi téren való nyitottságunk fokozása, vállalva a megmérettetést, kihasználva az ebből eredő előnyöket,
- az egységes BME-n belül egy hatékony Természettudományi Kar, nemzetközi színvonalú kutatással és oktató munkával, melyre az egyetem többi kara, egysége fokozottabban épít.

E célok inkább a saját hosszabb távú elképzeléseimet tükrözték.

- Egyetemünkön egyszerre valósult meg **centralizáció** (pl. az önállóan gazdálkodó szervezeti egységek számának radikális csökkentésével), illetve **decentralizáció** (az újonnan létrejött átfogó szervezeti egységek vonatkozásában).
- Nemzetközi területen, mint ilyen feladatokkal megbízott dékán részt vettem a Rektori Program ide vonatkozó részének végrehajtásában. Ennek lényege a kapcsolatok koncentrálása, racionalizálása, a hallgatói-oktatói mobilitás prioritása. Az én főbb tennivalóim: Rektor úr helyettesítése külföldi rendezvényeken, hazánkba látogató külföldi delegációk fogadásánál, illetve különböző hazai és nemzetközi szervezetekben (pl. MRK Nemzetközi Bizottsága) a BME képviselése, politikájának megfogalmazása, lehetőség szerinti érvényesítése, a kiemelt fontosságúnak nyilvánított hallgatói – oktatói cserék egyetemi felügyelete (pl. BME EU Erasmus intézményi koordinátor), és ebben a minőségben az egész rendszer átalakításában való részvétel (teljesen megváltozott személyi állománnyal áttérés új működési rendre – Erasmus és Cserehallgatók Iroda létrejötte – online ügyintézés stb.).
- A Természettudományi Kar kutatása, oktatása nemzetközi színvonalú. A Kar fontos szerepet játszott abban, hogy a BME elnyerte a kutatóegyetem címet.

Már a TTK megalakulását megelőző időkben is, majd különösen azt követően sokoldalú tudományos, oktatási, adminisztratív, személyes kapcsolatok fűztek a Fizikai Intézet, a Nukleáris Technika Intézet és a későbbi Matematika Intézet munkatársai egy jelentős részéhez. Ezt is garanciának látom arra, hogy dékánként minden szervezeti egységünk képviselője legyenek.

Mindennek ellenére dékánválasztásomat követően végiglátogattam összes szervezeti egységünket, igyekeztem minden munkatársunkat megismerni. Ugyanezt teszem az újonnan jöttekkel is. A kari döntési mechanizmus (fontosabb kérdésekről a dékán konzultál az Intézetigazgatók Értekezlete tagjaival, a Kari tanács dönt stb.) garantálja minden szervezeti egységünk érdekének figyelembe vételét.

A dékáni pályázatomban beadásának gondolata 2006. októberében merült fel először. Az azóta eltelt időszak lehetőséget adott, hogy széles körben konzultáljak a kérdéssel, megismerjem a véleményeket, megismerjenek alaposabban engem. A tervekbe, megvalósítási elképzelésekbe beépítettem az elhangzott javaslatokat.

HELYZETÉRTÉKELEÉS

Az 1998-ban alakult Természettudományi Kar a 225 éves BME új szervezeti egysége. A karon gondozott tudományterületek, azok művelői azonban mindig megbecsülésnek örvendtek a Műegyetemen (gondoljunk például König Gyula, Kürschák József, id. Szily Kálmán, Sztoczek József rektorokra).

A karunk *erősségei* közül hármat emelnék ki, melyeket természetesen meg kívánnék őrizni:

- a kar személyi állománya, mely a minősített oktatói létszám, tudományos pontok stb. tekintetében az egyetemi átlag felett van, és képes a sokszor szerteágazó feladataink (pl. nemzetközi színvonalú kutatás – jó pedagógiai érzék a tömegképzéshez) ellátására,
- a Nukleáris Technika Intézet (NTI), a tanreaktor, amely nemcsak a kar, de egyetemünk, országunk hírnevét is növeli,
- fizikus, matematikus képzésünk, mely országosan első helyen áll (a felvételi pontszám, mint objektív, és még sok más mutató szerint).

Ezen erősségeinket sikerült megőrizni.

- **Személyi állományunk tovább erősödött. Sikerült mind fiatalokat felvenni, mind nagyszámú új vezető oktatóval gazdagodni.**
- **Az NTI egyetemi finanszírozása kérdésének megoldása, illetve a reaktor felújításának költségeihez kapott hozzájárulás hosszú távra garancia a sikeres működéshez.**
- **Fizikus, matematikus alapképzéseink továbbra is vezető szerepet töltenek be országosan (pl. a többi intézményénél lényegesen magasabb felvételi pontszám alapján), a létszámadatok is a tervezett szinten vannak. Az érdeklődés mesterképzéseink iránt is országosan vezető, de itt még - a fizikus kivételével - alacsonyabbak a létszámok a tervezettnél.**

A *fejlesztendő* tevékenységek jelentős része a kar „ifjú” voltából ered. Az alapítás jövőre esedékes 10. évfordulója alkalmat ad a BME TTK

- összehasonlítására más hazai és külföldi természettudományi karokkal, a művelt tudományterületek, hazai, nemzetközi kapcsolatok, a szervezeti keretek stb. szempontjából,
- a BME más, régebbi karaival való összehasonlításra, az esetleges még hiányzó fontosabb elemek (pl. PR tevékenység) létrehozására.

A TTK fennállásának 10. évfordulóját több rendezvénnyel is megünnepeltük (pl. Ünnepi Kari Tanács ülés hazai, külföldi meghívottakkal, Doktorandusz Konferencia, Magyarországi Természettudományi Karok Dékáni Kollégiuma a BME-n ülésezett kormányzati meghívottakkal). Mindkét fenn említett területen előbbre lépett a Kar.

- **Nyitás az élő természettudományok felé. A Fizikus mesterképzésben orvosi fizika szakirány indításának előkészítése (2008-tól) és 2010-ben megvalósítása. 2010-ben hosszú előkészületek után a GTK Kognitív Tudományi Tanszéke csatlakozott Karunkhoz. Ugyanebben az évben**

megindult a Kognitív tanulmányok mesterszak angol és magyar nyelveken. Aktívabb részvétel a hazai (pl. Dékáni Kollégium), nemzetközi közéletben (külföldi díszdoktor, kutató professzor, kari-egyetemi szervezésű szakmai események).

- **Itt is történtek lépések, befejeződött a „hagyományos” értelemben vett egyetemi karrá válás folyamata (akkreditált képzésállomány, létrejöttek olyan kiegészítő elemek, mint az önálló kari újság, Gólyabál, kari tájékoztató, reklámanyagok stb.).**

Az e részben adott rövid, általános helyzetértékelés kiegészül egyes területek részletesebb elemzésével. Aláhúzendő, hogy a kari tervezésben, hasonlóan az egyetemihez és az ottani okokhoz, nagyon sok a *bizonytalanság*. Ez azt is jelenti, hogy nem garantálható a tervek végrehajtása. Azt azonban kijelentem, hogy amennyiben a leírtaktól lényegesen eltérő intézkedések válnának szükségessé, akkor azokat a körülmények részletes indoklásával terjesztem elő (természetesen mindez a dékáni megbízatás elnyerése esetére vonatkozik).

Habár a „bizonytalanság”(előre nem láthatóság, tervezhetőség értelemben) valóban fennállt (pl. BME - rektorváltás, Magyarország - kormányváltás), amint már ebből az összefoglaló részből is látszik, érdemben a pályázatban leírtak valósultak meg, attól lényeges eltérés nem volt.

OKTATÁS

A BME TTK magasan kvalifikált szakembergárdájának legalább a jelenlegi szinten való alkalmazása az oktatásban mind a kar, mind az egyetem érdeke. A ciklus első két évében lényeges változás nem várható. 2009-től viszont jelentős módosulások történhetnek.

Az akkori stratégiai tervekben szereplő dolgok (pl. jelentős hallgatói létszámmeltolódás a mesterképzések felé, nagyszámú mesterképzés angolul) ez idáig NEM valósultak meg, így komolyabb változás se történt.

Alapképzés (BSc, átoktatás a többi karra). Az elkövetkező 2-3 évben ez adja a TTK oktatási terhelése döntő részét. A keretek kialakultak. A tapasztalatok értékelését érdemes a karokkal már most megkezdeni, és az első végzések idejére (2009-2010) összegezni, az esetleges módosításokat megtenni (ezek jelentősek is lehetnek, ha megvalósul a mesterképzésnél jelzett létszámmeltolódás).

A tapasztalatok összegyűjtése, értékelés egyetemi szinten megtörtént. Mindez nem érintette lényegesen a TTK átoktatását. Jelentős, régen várt elem volt a Bevezető Fizika, Matematika tárgyak oktatása.

Mesterképzés (MSc, átoktatás a többi karra). Most folyik a leendő képzések kereteinek kialakítása. Új elemként a közelmúltban az egyetem megfogalmazta, hogy a teljes hallgatói létszám 60-70%-át az ezen képzésekre járók tegyék ki. Küldetésnyilatkozatunk szerint „A BME, mint a magyar felsőoktatás magas presztízsű intézménye, hivatásának tekinti az erős alapképzésre épülő differenciált, többszintű minőségi oktatást és tudományos képzést, a kutatást, fejlesztést és innovációt, valamint a tudományos minősítést a műszaki- és természettudományokban és a gazdaság- és társadalomtudományok egyes területein”. Karunknak fel kell hívni a figyelmet, arra, hogy ez csak akkor valósulhat meg, ha a most tervezetteknél jelentősebb természettudományi alapképzésben részesülnek a belépő

(elsősorban nem BME BSc-t végzett) hallgatók. A remélhető egyetértés esetén kidolgozandók a módszerek ennek biztosítására.

Az említett átrendeződésre nem került sor. Ez a gondolat kikerült a BME jelenlegi politikájából.

Doktoranduszképzés (átoktatás a többi karra). A kétciklusú képzések felmenő rendszerben történő bevezetése 2011-ig érdemben nem érinti. Utána viszont várható az alapismeretek csökkenése, ami indokolja a TTK részaránya növelését e képzési formában.

Doktori Iskoláink száma 3-ra növekedett, országosan is kiválóan teljesítenek, a Kar külön figyelmet fordít rájuk (pl. speciális finanszírozás).

Alapképzés (BSc, fizika, matematika szakok). E képzéseink országosan első helyen vannak. Célszerű a tényleges hallgatói létszámot mindkét szakon a jelenlegi fizikus felvételi létszámon (azaz 70-75 fő / szak) tartani. Ezt alátámaszthatják az európai előrejelzések is az ezen szakmákban várható szakemberhiányról. Ennél nagyobb növekedés nem tűnik jelenleg indokoltnak. Néhány ok erre: a minőség megőrzése, a laboratóriumi kapacitás, populációs előrejelzések.

Kevéssel alacsonyabb létszámmal (120-140 felvett / év) megvalósult.

Mesterképzés (MSc, fizika, matematika szakok). 2009-ben be kell indítani mind a fizikus, mind a matematikus mester szakokat. Középtávon se tűzhető ki várhatóan az 50-50%-nál jobb arány az alap, illetve mesterszakok között. Ehhez is lényeges erőfeszítésekre (pl. külföldi hallgatók bevonására – megfelelő pénzügyi feltételek esetén – lesz szükség).

A mesterszakok akkreditálásra kerültek, beindultak. A jelenlegi BME helyzet azt mutatja, hogy az itt leírt arányok váltak be, és nem a korábbiakban említettek.

Idegen nyelvű (angol, francia, német, esetleg orosz) képzés. Karunk egyetemi szinten e téren élenjáró volt, és lehet is (mind saját, mind az átoktatás tekintetében). Erre minden adottság, tapasztalat rendelkezésre áll. Elérendő viszont a többletmunka megbízható finanszírozása. A mesterképzéseknél, az idegen nyelven történő oktatáson túl, kezdeményezném szervezett kapcsolat kialakítását 2-3 hasonló képzést folytató vezető európai egyetemmel. Ez lehetővé tenné a rendszeres hallgató cserét, várhatóan pótlólagos finanszírozást (pl. Erasmus Mundus, Francia - Magyar Egyetem) is eredményezne.

Kísérletek történtek minden itt megfogalmazott kérdésben. Mindezidáig jelentősebb eredmény még nincs e téren.

További oktatási tevékenység.

Egyetemi képzések. A TTK szervezeti egységei nagyszámban hirdetnek meg, tartanak szabadon, kötelezően választható tárgyakat a BME, de részben más egyetemek hallgatóinak, doktoranduszainak is. E kurzusok, szemináriumok szakmai hasznossága jelentős. Törekedni kell a munka pénzügyi elismertetésére, a képzések rentábilisságának javítására.

A BME jelenlegi költségvetési modellje elismeri ezen és az átoktatási tevékenységeket (habár még mindig alacsonyabb az elismerés, a mostani helyzet fenn tartása is folyamatos odafigyelést, érvelést követel).

Önköltséges képzések. Jelenleg is léteznek különböző szinteken, korosztályoknak (pl. egyetemi előkészítő, szakirányú továbbképzés). Számuk növelendő (megvizsgálva pl. az országos felnőttképzési programokhoz való csatlakozás lehetőségét) gazdaságosságuk esetén.

E téma sem országos, sem egyetemi szinten nem volt kiemelt. A kari helyzet stagnál.

Népszerűsítés. Karunk tesz, de még többet tehetne (megfelelő finansziális háttér biztosítása esetén) részben az áltudományok elleni küzdelemben, részben a műszaki szakmák népszerűsítése érdekében. E téren a Műegyetem kezdeményezhetne országos programokat (pl. hivatkozással az USA-ban a K-12 korosztály műszaki érdeklődése felkeltési programjára, melyben részt vesznek egyetemi oktatók, hallgatók, doktoranduszok).

Jelentősebb program nem támogatta ezt a tevékenységet. Mindemellett megrendezésre kerültek korábbi sikeres rendezvényeink (pl. Szkeptikus Konferencia, Nyílt Nap-i előadások), újak is születtek a fentiek szellemében (pl. Guinness rekord, Kutatók Éjszakája, F fiatal Oktatók Napja).

KUTATÁS

Egy kutató egyetemen ez alapvető kérdés, karunk erőssége. Meggyőződésem szerint a tudományos kutatás irányítása elsősorban a tanszékvezetők, részben az intézetigazgatók feladata, kötelessége. A dékán, a kar általános célokat, kereteket fogalmaz meg, ezek elérését ösztönzi, segíti, ellenőrzi. Néhány gondolat e témában (ezek többsége a mai helyzetet, gyakorlatot ismerteti):

A TTK kutatási mutatói (minősítettek, cikkek száma stb.) jók, a kar átlagában a korszerinti megoszlás is megfelelőnek tekinthető. Ezen eredmények megőrzendőek, a kutatás helyzete folyamatosan követendő, összehasonlítva mind a megfelelő szakterület, mind a BME más karai eredményeivel.

A pályakezdőknél, saját érdekükben is, következetesen meg kell követelni, hogy maximum 6 év alatt szerezzék meg a PhD fokozatot. A középgenerációt (30-50 év) ösztönözni célszerű, támogatni kell a habilitációra.

Megítélésem szerint *tartalékaink* vannak a tudományos kutatók oktatási hatása tekintetében (tudományos iskolák kialakulása, vonzóerő más hazai, külföldi intézmények diákjai irányában, a doktoranduszok száma stb.). E tartalékok jobb kihasználására, az érintett vezető oktatók véleményére építve, tervet célszerű kidolgozni.

Doktori iskolák (Fizikai Tudományok, Matematika és Számítástudományok). Az előbbiekre hivatkozva javasolt a kari hallgatói létszámok növelése (beleértve az állami ösztöndíjasok mellett vállalati, külföldi stb. finanszírozási formákat is). Eközben persze megőrzendő a minőség, pl. az egyetemi szinten vezető átlagos fokozatszerzési idő.

A kutatás terén kiemelkedő eredmények születtek (ezek részletezésétől itt most eltekintek) hála munkatársaink kiváló tevékenységének.

GAZDÁLKODÁS, INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉS

A *gazdálkodás* központi kérdés a kar működtetése szempontjából. Az elkövetkezendő évek megszorításai miatt a helyzet a kari és NTI normatív támogatásból való megjavulása nem várható.

A BME költségvetési támogatása, ahogy az előre látható volt, nem növekedett érdemben. Az egyetemen belüli elosztásban viszont karunk részaránya nőtt

(részben a rektori program, részben saját tevékenységünk miatt). Az NTI finanszírozását sikerült (Szenátusi Határozattal) rendezni.

Így fontos szerepet kell kapjon a *pótlólagos bevételszerzési tevékenység* (hazai, külföldi, nemzetközi ipari – gazdasági - tudományos kapcsolatok, támogatás, pályázatok stb.). E téren a kar intézetei, tanszékei között jelentős különbségek vannak. Egyes, az egyetem más egységei számára jelentős, pénzügyi forrásokból a kar kevésbé részesül (pl. szakképzési hozzájárulás). A bevételszerzés, külső kapcsolatok területén sikeres munkatársakból dékáni tanácsadó(ka)t szándékozok felkérni egy kari stratégia kidolgozására, megvalósítása folyamatos nyomon követésére.

A kérdéskör „innováció” része egyetemi programmá vált. A közben kitört (és természetesen előre nem látott) gazdasági világválság alatt eredményként könyvelendő el, hogy ilyen bevételeink nem estek vissza.

Másik „bevételszerző” tevékenység lehet a *takarékosság*. A BME belső elszámolási rendje szerint a karnak fizetnie kell az igénybe vett belső erőforrásokért (terület, terem stb.). E téren is jelentősek a különbségek a kar intézetei, tanszékei között. A témakör tervszerű áttekintését javaslom, meghatározva a tanszékek, intézetek, kari vezetés felelősségi körét.

Evvel a témával a TTK kari vezetése kiemelten foglalkozik (terembizottságot hoztunk létre, a képzési szakértő felügyeli stb.).

Fejlesztések. Egyrészt a meglévő tanszéki, intézeti igények, a helyenként méltatlan munkahelyi környezet, másrészt a Helyzetértékelés részben említett felmérés eredményeként szükségesek lesznek. Kapcsolódás van az előző „takarékosság” résznél említettek egy részéhez (pl. terület) is. Így itt is a témakör tervszerű áttekintése, prioritások kialakítása, a tanszékek, intézetek, kar, egyetem, esetleg más szervek szerepének megjelölése javasolt.

A Rektori Program fontos elemét képező un. „Létesítmény koncepció” megvalósítása az elmúlt 2 év egyik legfontosabb feladata. Mindez a TTK-t kevésbé érintette, de azért történtek dolgok (pl. Dékáni Hivatal, FI). Az előkészületeket követően a közvetlen közeljövőben jelentősebb felújításokra (pl. NTI), költözködésre (KTT), új területek elfoglalására (pl. NTI), műszerbeszerzésre (pl. FI) kerül sor.

A Nukleáris Technika Intézet gazdálkodási szempontból külön van választva a kar többi szervezeti egységétől. E tényről függetlenül dékánként mindent tőlem telhető megtennék az NTI tartós, megbízható finanszírozása biztosítására.

Itt csak megismételjük, hogy ezt a feladatot sikerült megoldani.

HUMÁNPOLITIKA, MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS

E témakörök a közelmúltban az európai, hazai fejlődés következtében előtérbe kerültek. A BME kidolgozta szabályzatait. A 2005. évi kezdet után ezek következetes alkalmazása az elkövetkező ciklusban kezdődik meg. Meggyőződésem, hogy az oktatók-kutatók humánusan megvalósított egyéni teljesítményértékelése, feladat-meghatározás az elkövetkező időszakra, az érintetteknek is alapvető érdeke. Törekedni fogok, hogy az intézetigazgatók, tanszékvezetők, a hallgatóság (pl. OHV) véleményét is figyelembe vevő egységes szempontok alapján valósuljon meg az értékelés. A cél, a foglalkoztatási követelmények

figyelembe vételével, megtalálni munkatársainknak azokat a tevékenységeket, ahol leghasznosabban tevékenykedhetnek saját maguk, karunk, egyetemünk érdekében.

Munkatársaink minősítése kérdésével a TTK komolyan foglalkozott. Az oktatók – kutatók munkáját kétszer is értékeltük a dékáni ciklusban (saját szempontokkal kiegészítve, benne figyelembe véve pl. az OHV eredményeket is). Sok volt a vitatott kérdés, a megnyugtató, stabilis módszert még keressük.

A differenciálás növekedését mind a tevékenységek elosztása, mind a teljesítmények értékelése (pl. jutalmazás) tekintetében támogatnám. Kezdeményezném a kar következetes kiténtetési politikáját a jó munka elismerésére.

Amennyiben a körülmények lehetővé teszik a kar alkalmazni fogja az egyetemi dokumentumokban megfogalmazott egyéb eszközöket is (pl. hétévenkénti alkotói szabadság).

Az alkotói szabadság rendszere bevezetésre került. Szabályozott keretek között folyik.

HALLGATÓI KAPCSOLATOK

A TTK nappali tagozatos, doktorandusz képzései kiépültek, örvedetesen növekednek mind a bejövő, mind a diplomázó létszámok. Mindez indokoltá teszi a hallgatósággal való kapcsolat átgondolását, szorosabbá tételét.

Ennek első lépéseként kialakítandóak az információáramlás (különösen a „felülről lefelé”) csatornáit. A hallgatói ügyintézés megkönnyítésére kidolgozandó és közzeendő egy hatásköri lista (az érintett területek meghatározása a hallgatóság részvételével történik). A hallgatók véleményének figyelembe vételére két másik pontban (Humánpolitika, Vezetési módszerek) is kitérek.

Jelenlegi hallgatóink sokat tehetnek a kar népszerűsítésére a középiskolások szintjén. Végzetjeink hozzájárulhatnak gazdasági kapcsolataink fejlesztéséhez. Kölcsönös egyetértés esetén kidolgozandóak a Hallgatói Önkormányzattal e célokra a módszerek (pl. a már említett amerikai programhoz hasonló tevékenység, TTK Alumni szervezet létrehozása, a kari arculat kialakítása).

A TTK-n folytatott képzések a BME kevés, még mindig, elitképzése kategóriába tartoznak. Ez lehetőséget ad a hazai oktatást kiegészítő tevékenységek (pl. külföldi részképzések, szakmai gyakorlatok) a BME átlagot jelentősen meghaladó beiktatására. Ennek módszereit (beleértve kiegészítő finanszírozását, működtetését) szintén a hallgatósággal közösen lenne célszerű kidolgozni.

A kar oktatási tevékenységének jelentős része átiktatás. Indokolt rendszeres munkakapcsolatot kialakítani az Egyetemi Hallgatói Képvisellel. Itt saját hallgatóink a híd szerepét is betölthetik.

A hallgatósággal és a hallgatói önkormányzattal jó a kapcsolat. Az összes itt felsorolt témában történt kisebb – nagyobb előrelépés.

MUNKATÁRSÁK, VEZETÉSI MÓDSZEREK

A TTK vezetését, természetesen módon, a 2006. decemberében elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat szerint végezném. Itt csak néhány főbb részt emelek ki, részletezek.

Itt jelezzük, hogy elsősorban szervezeti átalakítások miatt kétszer is módosult a TTK SzMSz-e az adott időszakban.

A Kari Tanács (KT) napirendjére tűzném (a „szokásos”, illetve az egyetemi előírásoknak megfelelően túl) az e dokumentumban részletezett tervek alapján kidolgozott javaslatokat. Különös figyelmet fordítanék az előkészítő munkára, a lentebb megemlítendő tanácsok, személyek stb. véleménye előzetes megismerésére. Ezáltal hatékonyak a KT ülései, illetve a határozatok kellő ismerete garanciát ad a megfelelő végrehajtásukra. Kerülném az egyszemélyes döntések meghozatalát az érintettekkel való konzultáció nélkül.

Legjobb emlékezetem szerint nem hoztam olyan egyszemélyes döntést, ami utóbb komoly vitát váltott volna ki.

A kar munkatársaitól elvárom a hivatalos út betartását, megkövetelem a határozatok, döntések, adatszolgáltatások pontos teljesítését.

Ennek a résznek a megfogalmazása túl szigorúra sikeredett a pályázatban. Minden téren történtek lépések, de azért az egyetemi átlagnál több esetben került kari problémák tárgyalása magasabb szintre (szolgálati út kérdéskör). A határozatok stb. betartása tekintetében (véltetőleg a kari központi odafigyelésnek köszönhetően is) jobbak vagyunk az egyetemi átlagnál. Itt megemlítendő, hogy egyes előírások indokoltsága megkérdőjelezhető.

A Dékáni Tanács (tagjai: a dékán, a dékánhelyettesek, a Dékáni Hivatal vezetője, alkalmi meghívottak az intézetigazgatók, a hallgatói önkormányzat elnöke) heti rendszerességgel ugyanabban az időpontban ülésezne.

Megvalósult. A Dékáni Tanács végül valamelyest szélesebb állandó tagi körrel működik (dékán, 3 helyettese, hivatalvezető, képzési tanácsadó, szakszervezet képviselője, HK elnök).

Legalább havonta egyszer összehívom az intézet igazgatók értekezletét. Ezt a fórumot tartom a stratégiai jellegű döntések első felvetésére a legalkalmasabbnak.

Pontosan a leírt formában történt.

A kar első, alapító dékánjával szoros, szervezett munkakapcsolatot szeretnék kiépíteni, számítok tapasztalatára. Erre ígéretet is kaptam tőle.

A kezdeti időszakban így volt. Mostanra megritkultak ezen találkozások-

A gazdasági, nemzetközi és tudományos, oktatási dékánhelyettesek, a Dékáni Hivatal vezetője jól végzik munkájukat. A sikeres munka elismeréseként, illetve a folytonosság biztosítása érdekében felkértem őket, maradjanak helyükön. Ezt néhányan avval a megjegyzéssel fogadták el, hogy egy év közös munka után, értékelve a tapasztalatokat, térjünk újra vissza a kérdésre.

Az első év végén mindenki a közös munka folytatása mellett döntött. Sajnálatosan a ciklus végére feszültségek jelentkeztek egyes munkatársak között. Meglátásom szerint ennek nem volt a Kar egészére nézve negatív következménye.

A TTK BME Szenátusba delegált képviselői fontos szerepet töltenek be. Szükség szerint, de minden szenátusi ülés előtt legalább, javasolnám a vélemények egyeztetését.

Rendszeres kapcsolatot szeretnék tartani a TTK Hallgatói Képviselőivel. Amennyiben kapok ilyen meghívást, havonta egyszer szívesen részt veszek ülésükön. Ez alkalmat adna az időszerű kérdések, esetleges problémák megoldására.

A közben öröndetesen 4 főre növekedett számú szenátusi képviselőink a leírtak szerint találkoztak az ülések előtt. A HK-val való kapcsolattartás fő eleme az elnök részvétele volt a Dékáni Tanács hetenkénti ülésén.

ZÁRSZÓ, SZEMÉLYES MEGJEGYZÉS

Érzem, látom a dékáni megbízatás felelősségét. Tudatában vagyok annak, hogy ez teljes embert kíván. A megbízatás elnyerése esetén a leginkább munka és időigényes egyetemi szintű feladataim (a francia nyelven végzett képzés vezetése, Leonardo intézményi koordinálás) alól kérném felmentésemet, segíteném utódomat, utódaimat a munka zökkenőmentes átvételében.

A megígért egyetemi feladatokat leadtam. Péceli rektor úr vezetési módszerének megfelelően 2008-tól egyetemi szinten felelős vagyok nemzetközi kérdésekért (nemzetközi rektorhelyettes minőségben). Ez természetesen többletfeladatokat rótt rám, az egyetemi dolgoktól független pihenésre (szombat, vasárnap, nyaralás stb.) gyakorlatilag nem maradt idő. Véleményem szerint azonban ez nem akadályozta érdemben dékáni munkámat (pl. a külföldi utazások idején is elérhető voltam hála a modern kommunikációs technikáknak).

Családi hátterem is lehetővé teszi e funkció betöltését. Gyermekeink felnőttek (legfiatalabb Ágnes lányom 28 éves), unokáink még kicsik (legidősebb Noémi 2 éves).

Közben az unokák száma öröndetesen megnőtt (megszületett a kis Varga Luca , Moson Vilmos, Bán Lelle). Komolyabb nagyapai tevékenységet azonban nem folytatok.

ÖSSZEFOGLALÁS

Összességében az történt, amit vártam, elvállaltam dékáni pályázatomban. Az általam 4 éve gondoltnál sikeresebb lett a TTK pénzügyi, tudományos területen. Kari nemzetközi oktatási kérdésekben többre számítottam, mint ami megvalósult.

Tevékenységem fő jellemzői (szerintem):

- a precizitás,
- nyitottság, új kezdeményezéseknél annak keresése, hogyan lehet megvalósítani és nem annak, hogy miért nem lehet,
- a felsőbb döntések, kérések - kollégáimmal való konzultáció utáni - határidőre történő végrehajtása, végrehajttatása,
- vitás esetekben kompromisszumos megoldásra törekvés,
- a munkatársaknál megtalálni azt, ami képességeiknek, természetüknek a legjobban megfelel, csak különleges esetekben alkalmazni végletes megoldásokat.

Mindezek hasznossága a TTK szempontjából (talán a precizitás kivételével) persze vitatható. Meggyőződésem szerint az adott időszakban egy „harcosabb” dékán irányítása alatt nem érhetett volna el jobb eredményeket a Kar.

A dékán, mint átfogó szervezeti egység vezetője feladat- és hatáskörét a BME SZFMR 31. %-a, illetve a TTK SZMSZ 8. %-a írja le. Itt ennek csak néhány elemére térnék ki.

A fenti dokumentumok szerint, illetve megválasztásomkor valamelyest átfogalmazva elhangzott, hogy a dékán legfontosabb dolga a **Kar finanszírozásának** biztosítása. A BME Rektorhelyettes úr nevével fémjelzett költségvetési mechanizmusának kialakítása a 2010. márciusi Szenátusi határozatokkal zárult (IFT módosítás, Költségvetési szabályzat elfogadása). A TTK-ra nézve komolyan hátrányos elem véleményem szerint nincs jelenleg. Hozzászólásaimban a TTK érdekeinek védelme mellett (ezeket itt most nem részletezném) stabilitásra, kiszámíthatóságra törekedtem (pl. csillapítások beépítése). Ismerjük a rendszert, sikeresen alkalmazkodunk hozzá anélkül, hogy más elveinkből jelentősen engedni kellene. Kimondható, hogy ebben az állami költségvetési támogatás elosztási rendszerben a TTK az elérhető optimumon van. Gazdasági dékánhelyettes asszony mindezekben meghatározó munkát végzett.

A másik nagy feladatkör: **„A dékán felelős: ..., b) a jogszabályok, az egyetemi és a kari szabályok betartásáért és betartatásáért”**. Ez elintézhető lenne néhány jó példával (a nemrég bevezetett oktatói „mulasztásokért” fizetendő kompenzációs díj teljes egyetemi összegének csak kb. 2%-a volt a TTK-ra eső rész). Másrészt elsősorban a TVSZ előírásai tekintetében még lehet fejlődni.

További dékáni feladatok: **„a) a rektor által átruházott hatáskörben és a rektor által meghatározott körben az Egyetem képviselése”**, amit PÉCELI rektor úr kiegészített: az **„Egyetemi szinten a nemzetközi kapcsolatok feladatainak ellátása.”** mondattal. Ez konkrétan egyrészt Rektor úr helyettesítését jelentette külföldi rendezvényeken, hazánkba látogató külföldi delegációk fogadásánál, illetve különböző hazai és nemzetközi szervezetekben (pl. MRK Nemzetközi Bizottsága) a BME képviselése, politikájának megfogalmazása, lehetőség szerinti érvényesítése. Másrészt a kiemelt fontosságúnak nyilvánított hallgatói – oktatói cserék egyetemi felügyeletét (pl. BME EU Erasmus intézményi koordinátor), és ebben a minőségben az egész rendszer átalakításában való részvétel (teljesen megváltozott személyi állománnyal áttérés új működési rendre – Erasmus és Cserehallgatók Iroda létrejötte – online ügyintézés stb.). Itt visszatérnék a TTK nemzetközi oktatási kapcsolataira. Objektív okokkal magyarázható (kis hallgatói létszámok, nincs keresztfélév, nem világos országos jogi helyzet, finanszírozás, stb.), hogy ezek „csak” a BME egyetemi átlagon vannak. Véleményem szerint egy elitképzésnél el kell majd jutnunk a hasonló nyugati egyetemek gyakorlatához (azaz minden hallgató szerezzon nemzetközi tapasztalatot).

Budapest, 2007. március 21.

Budapest, 2011. február 2.

Moson Péter